

BYENE VIKTIGE I EUs KLIMAPOLITIKK

EU har lenge vært interessert i byene. Man snakket om Regionens Europa på 80- og 90-tallet, men de siste 5-10 år har byene kommet mer i fokus. Dette hovedsakelig pga at 75-85% av EUs BNP skapes i byene – men også fordi mange av Europas problemer finnes i byene.

Dette gjelder ikke minst på miljøområdet og med EUs nye energi og klimapolitikk kommer presset på byene til å øke. Mer enn 10% av det totale CO₂ utslippet i EU skyldes veitrafikk i byene. Denne trafikken forventes av Europakommisjonen å øke med over 40% frem til 2030 – om ikke noe gjøres.

Både Europakommisjonen og Europaparlamentet har vært aktive i å påpeke dette – men EUs makt har hittil vært begrenset til:

- a) Forskning innenfor brensel, materiale og demonstrasjonsprosjekter innenfor kollektivtrafikk og bærekraftig mobilitet (CIVITAS, SMILE)
- b) Utslippsgrenser for nye biler (120g/km i gjennomsnitt fra 2010)
- c) Regionalpolitikken der de kan styre investeringene fra motorveier til kollektivtrafikk og sykkelprosjekter (dette har vist seg å være vanskelig i praksis – regioner som behøver hjelp vil ha vekstskapende tiltak og bær-

bar byutvikling har hatt vanskelig med å vinne fram)

d) Offentlige innkjøpsregler for lokaltrafikk som EU er i ferd med å revidere. Her vil EU gjøre det lettere å stille miljøkrav ved slike opphandlinger

Men byene venter ikke på EU og setter ofte i gang egne spennende prosjekter:

- a) Trikker og bybaner vinner frem i hele Europa og bl.a. så er 18 franske byer i gang med trikkeprosjekter etter at de fleste trikkelinjer ble lagt ned på 60-tallet.
- b) Kreativ prissetting vinner frem. Helsingfors vurderer nå å følge den belgiske byen Hasselt med å innføre gratis kollektivreiser. Stockholm og London går foran med trengselsavgifter.
- c) I trafikkerte Paris har sykkelprosjektet VELIB, med 10.648 sykler som leies ut i gjennomsnitt 7 ganger per dag, vist at sykkelprosjekter kan fungere om man bare satser stort nok.

Fotsatt går i følge EU/UITP

90% av bussene i EU på diesel og her klør det sikkert i fingrene til Europakommisjonen for å gjøre noe.

EU-landene er blitt enige om at CO₂-utslippet skal ned med 20% til 2020 og 20% av energien skal komme fra fornybare kilder. Med dette som argument og brekkstang kommer man de nok til å bruke både regionalpolitikk og regelverk for å få ned utslippet fra byene.

I første omgang så ønsker Europakommisjonen at byer frivillig skal forplikte seg til å redusere CO₂-utslippene med 20% frem til 2020 – men om dette ikke fungerer så blir det spennende å se hva de graver frem av strengere verktøy.

De fleste byer som gjennomfører slike prosjekter er allerede vinnerbyer som Paris, Stockholm og London eller fremtidige vinnerbyer som Montpellier. Bra luft, effektiv kollektivtrafikk og åpne møteplasser gjør byene attraktive – for beboerne, ny attraktiv arbeidskraft utenfra og bedrifter som gjerne etablerer seg i byer med attraksjonskraft. I Rogaland diskuterer man kollektivtrafikk, trengselskatt, bilfritt sentrum og bybane uten at man tør å ta de riktig lange stegene. En kraftfull forpliktende CO₂-redusering i byene med tilsvarende handlingsplan, kan være et bra signal fra en energiregion som ønsker europeisk bekreftelse – og kanskje blir man også premiært av velgerne?

EUROPEISK INNSATSSTYRKE MOT SKOGBRANNER

Vi har tidligere beskrevet hvordan utviklingen til en økende grad styres av ytre hendelser og ytre fiender.

Opprettelsen av en europeisk innsattsstyrke mot naturkatastrofer er et veldig godt eksempel på dette.

Klimaendringer skaper tørke, stormer og flommer som alle krysser grensene og stiller store krav til samarbeide og koordinering.

I 2001 opprettet EU en europeisk sambandsentral i Brussel. MIC (Monitoring and Information Centre) består av 8 personer og har 190 millioner kroner til koordinering av innsatser i perioden 2007-13.

MIC er i dag bare en samordnende organisasjon som overvåker skogbranner, vulkanutbrudd, epidemier, jordskjelv, orkaner, flommer og eventuelle store farlige utslipp.

Etter skogbrannene rundt Middelhavet i sommer ønsker man nå å utvide dette til å bli en europeisk redningstjeneste.

I forslaget skal medlemslandene gi fra seg ressurser til fellesskapet og dette ser ut til å bli en vanskelig debatt utover høsten og vinteren.

Til tross for at behovet for samarbeide på dette område er veldig tydelig, så har EU klart å holde seg unna. Klima driver frem økt samarbeid og integrering og gjennom slikt samarbeide vil EU kunne vise viktigheten av et europeisk samarbeide.

I Rogaland har vi Redningsentralen på Sola som et strålende eksempel på hvordan man kan hjelpe over grensene.

EU OG SICILIA SATSER PÅ SOLENERGI

Et godt eksempel på hvordan all EU-politikk nå styres mot klima, er EUs regionalpolitikk på Sicilia.

Sicilia er en fattig øy som fortsatt får mye Strukturfondsmidler, selv når de nye medlemslandene får sin del av budsjettet.

I strukturfondprogrammet for Sicilia for perioden 2007-2013 går over 4 milliarder kroner til investering i fornybar energi. Sicilia deltar også aktivt i øynettverk som forsker og demonstrerer fornybar energi. På varme Sicilia er det spesielt kjøling som skaper problemer og mange av prosjektene deres går ut på å bruke solenergi til kjøling.

Norsk industri interesserer seg for solenergi og med SunLab/Harald Røstvik så har Energiregionen Rogaland en ledende aktør på området – men sol er det heller drålig med?

2,6 MILLIARDER I BØTER FOR GLIDELÅSPRODUSENTENE

Europakommisjonens kamp mot karteller fortsetter.

Kartellvirksomhet er lønnsomt om man ikke blir tatt, men bøtene er også deretter.

329 millioner € måtte dette glidelåskartellet med japanske YKK i spissen betale til Europakommisjonen.

Bare i 2007 er 4 karteller blitt sprengt av Europakommisjonen og dette har gitt 19 milliarder kroner ekstra til EUs budsjett som tar hånd om bøtespengene.

Kartellene finnes ofte i mindre synlige industrier og glidelåsprodusentene er et godt eksempel på dette – selv om de også noen ganger blir pinlig synlige sent på natten.

Som forbrukere av glidelåser kan vi juble selv om det nok ikke slår så kraftig ut på prisene.

EN EUROPEISK POLITIKK OM FLERSPRÅKLIGHET

Fra starten på 2007 har Europakommisjonen hatt en egen kommisjonær for flerspråklighet (multilinguism) – firespråklige Leonard Orban fra det nye medlemslandet Romania.

Med 23 offisielle språk og mange offisielle minoritetsspråk er jobben hans utfordrende.

Politikken på området er både offensiv og spennende:

- 1) Økonomien skal styrkes gjennom bedre språkkunnskaper.
- 2) EU skal garantere innbyggerne informasjon om lovgivning og prosesser på sinne eget språk (irsk har nylig blitt det 23 offisielle språket i EU)
- 3) EU vil styrke undervisningen av 2. og 3. fremmedspråk i skolene

Studien "Effects on the European Economy of shortages of foreign language skills in Enterprise" av UK National centres for languages viser at økonomien lider av manglende språkkunnskaper og økonomi er derfor en viktig drivkraft for satsingen på flerspråklighet.

Som ledd i denne satsingen vil EU øke forskningen på ny teknologi (f.eks. kunstig intelligens) som kan bidra til å forenkle oversetting og tolking.

De kommer til å arbeide med nettverk som "European Language

Inspectors network" og "Business forum on multilingualism" og investere i samarbeidsprogrammer for bedre utdanning av oversettere og tolker.

De kommer også til å åpne opp den interne EU-databasen IATE for juridisk og teknisk terminologi. En strategi for flerspråklighet skal presenteres i løpet av 2008.

EUs satsing på flerspråklighet er annerledes i en verden der man tror at man klarer seg med engelsk overalt. I den norske skolen dominerer engelsk og man kutter ned på undervisningen i 2. fremmedspråk. I Europa der man behøver en økt mobilitet for å svare på økonomiske og demografiske utfordringer, velger man å gå i den andre retningen. Skal man jobbe i Italia må man snakke italiensk og i Tyskland må man håndtere tysken.

Demokrati-aspektet er en viktig del av flerspråklighet og her viser EU et klart ansvar med sin politikk.

MANGEL PÅ ARBEIDSKRAFT ENDRE EU'S INNVANDRINGSPOLITIKK

Demografiske utfordringer er ikke et direkte EU-tema – men som vi beskrev i Nytt fra Brussel 5:2006 så sniker temaet seg opp på stadig flere EU-agendaer.

Befolkningen forventes å minske om noen år og i 2050 kommer 1/3 av befolkningen til å være over 65 år.

Allerede i dag gir innvandringen større bidrag til befolkningen i EU enn fødsler. Mens 85% av den ukvalifiserte arbeidskraften som flytter fra sine hjemland havner i EU, så havner 55% av den kvalifiserte arbeidskraften i USA.

Dette ønsker EU endre på gjennom å innføre et Blått kort (som det amerikanske Green Card). EU åpner derfor migrasjonskontorer rundt i verden som

skal hjelpe til med å skaffe EU den kvalifiserte arbeidskraften. Det blå kortet som Europakommisjonen foreslår, skal gis til immigranter med arbeidskontrakt og visse kvalifikasjoner. Etter 5 år i EU kan de så få permanent oppholdstillatelse.

I Rogaland merker vi allerede at kampen om arbeidskraften øker. Innvandringspolitikken er et nasjonalt område men det glir langsamt mot EU. Både innvandring og Demografi blir spennende temaer å følge i Brussel fremover.

GRØNN FISK PROSJEKT I GALICIA SØKER SAMARBEIDSPARTNER I ROGALAND

Det spanske prosjektet Grønn Fisk/Peixe Verde i Galicia omfatter energiforbruk i fiskeindustrien. Bedre navigering, alternativt drivstoff til båtene og bedre design er bare tre av mange områder som de ønsker å ta tak i.

Prosjektet er foreløpig regionalt, men de ønsker nå å gjøre det europeisk. På Europa-kontoret har vi fått forespørsel om vi i Rogaland ønsker å samarbeide innenfor de forskjellige delområdene.

http://www.peixeverde.org/peixe_org_eng/

Er du interessert så ta gjerne kontakt med oss så raskt som mulig.

HELT BILFRI DAG I SANDNES OG STAVANGER I 2008?

For 5. året på rad hadde vi søndag 14.10 en fullstendig bilfri dag i Brussel – fra 07.00 til 19.00 på kvelden var avenuer og veier fylte med sykler, rullskøyter og gående.

Den bilfrie dagen som finner sted parallelt med EUs mobiltetsuke, er blitt en folkefest av dimensjoner. Etter en tvilende start for 5 år siden, så er dagen blitt som en stor festival som selv bilelskende belgiere ikke vil være foruten. 90% av befolkningen støtter nå den bilfrie dagen og i år benyttet Brussel by sjansen til samtidig å annonsere at deler av sentrum

skulle stenges for bilister for godt – en bra timing som skapte få protester. I avisene diskuterer man nå også om man skulle gjøre byen bilfri to dager i året.

Misfornøyde er fortsatt pubene på fotballstadionene (matchene ble avlyst) og markedene som går dårlig på slike dager.

Den bilfrie dagen selger sykler og for sykkelbyen Sandnes kan dette akselerere sykkelsatsingen i byen.

I Stavangerregionen hadde man i år en frivillig bilfri dag og effekten av dette er selvfølgelig begrenset – man glemmer det eller har ikke tid og lyst til å være en av de få som lar dagen være bilfri.

Næringsforeningen har kjempet for broer, tunneller, dobbeltspor og stadion – ofte med stor suksess – nå bør de kunne ta tak i den Bilfrie dagen som skaper festivalstemning i byene og glade innbyggere.

Vi tar gjerne i mot en delegasjon som kan lære hvordan Brussel organiserer dette.

ROSKILDE SATSER PÅ KULTURNÆRINGER

Roskilde hadde ikke vært veldig kjent om de ikke arrangerte den store Roskilde-festivalen.

Den har satt Roskilde på kartet og nå ønsker kommunen å videreutvikle denne merkevaren.

I byutviklingsprosjektet på tomten til den gamle betongfabrikken til Unicom er det derfor først og fremst kulturnæringer de satser på. Hit skal man legge rockemuseum, kunstneratelieer, høyskole med fokus på kultur, musikkbarnehage og annet som passer inn i en kulturby.

Kulturnæringen i Europa sysselsetter 5,8 millioner mennesker og utgjør 2,6% av BNP. Trenden er sterk og festivalbyer som Roskilde og svenske Hultsfred (rockefestival) ønsker nå å bruke merkenavnet til å bredde sin kulturnæring.

Tou Scene ligger langt fremme i utviklingen og vil sammen med Stavanger2008 bety mye for kulturnæringer i Rogaland.

WWW.ONE-MARKET.ORG

Pål Jacob Jacobsen kommer til Rogaland:

29-31 oktober,

19-21 november og

17-18 desember

Ta kontakt direkte med Randi Thorsen i Stavangerregionen Næringsutvikling om du ønsker møte eller foredrag.

E-post til Stavangerregionens Europakontor er som følger:

pal@onemarket.be

Redaksjonen avsluttet 16-10-2007

Gratis abonnement på «Nytt fra Brussel», enten på e-mail eller i posten.
www.nyttfrabrussel.net

STAVANGERREGIONENS EUROPAKONTOR:

Forus Næringspark AS ved Trygve Brekke - Lagerveien 23 - 4033 STAVANGER
Telefon: 51 44 66 00 - Telefax: 51 44 66 01

Ansvarlige for Stavanger-regionens Europakontor:
STAVANGER KOMMUNE, SANDNES KOMMUNE, ROGALAND FYLKESKOMMUNE, FORUS NÆRINGSPARK AS,
IRIS, LYSE ENERGI, HAUGESUND KOMMUNE, KARMØY KOMMUNE, UNIVERSITETET I STAVANGER,
HØGSKOLEN STORD HAUGESUND

www.nyttfrabrussel.net